

UDK 821.163.4:929Minić V.

Pregledni rad

Čedomir DRAŠKOVIĆ (Cetinje)

Matica crnogorska

VUK MINIĆ – OLIČENJE KULTURNOGA IZAZOVA I STVARALAČKOGA ENTUZIJAZMA

(Podsećanje na jednog od protagonista duhovnoga
i političkoga preporoda Crne Gore)

Autor ovoga priloga daje osvrt na život i rad Vuka Minića. Čitav životopis Vuka Minića bio je jedna ubjedljiva priča o etičkome i estetičkome – od toga kako se od deteta gradi i formira čovjek, i kako nastaju originalne i zrele, mentalno snažne i dominantne ličnosti. To je raritetna priča o ljudskome postanju, o racionalnome sazrijevanju života i odgovornome trošenju vremena, o dostojanstvenome rvanju i sa najsloženijim životnim izazovima. Dugi proces školovanja i stručnoga sazrijevanja, uporedo sa sticanjem naučne afirmacije najvišega ranga – samo su podizali univerzalnu vrijednost ovoga skromnog i stamenog čovjeka.

Ključne riječi: *Vuk Minić, Crna Gora, crnogorski jezik*

U novembru 1983. godine, u listu *Rad*, u rubrici „Junaci naših dana“ (iz pera crnogorskoga pjesnika i novinara Fehima Kajevića), između ostalog piše: „Nemirni duh na trnovitoj stazi života – iz siromaštva do najvišeg duhovnog bogatstva, od ukradenog djetinjstva do odbrane doktorata – to je krivulja rada i učenja Vuka Minića“! U nastavku teksta Kajević citira Minića: „Ja sam generacija siromašnih godina. Rat nam je ukrao djetinjstvo. Morali smo isuviše mladi da brzo sazrijevamo, da se snalazimo... Ja sam se davno odlučio, onog dana kada sam otišao iz Prošćenja, da se družim sa knjigama. Knjige su mi bile najbolji drug i skoro i jedini prozor u svijet koji se ni jednog trenutka nije zamaglio“.

Vuk Minić je rođen 1940. godine. Bio je jedno od desetero dece (petoro braće i isto toliko sestara) u brojnoj porodici Minića iz mojkovačkoga sela Prošćenja. Bio je odličan đak, i uz to uvijek – veoma smiono dijete. Siromaštvo

i tzv. ranjeno, odnosno ratno djetinjstvo prosto su ga „istisnuli“ iz roditeljskoga doma! Prvo je završio podoficirsku sanitetsku školu. Bio je, dakle, vojni pitomac (i to najbolji u klasi) – i već sa sedamnaest godina domogao se svoje plate i pristojnih uslova za život. Surova životna škola, odnosno veoma gruba prozaičnost rođenja i odrastanja, izvorno su krijepili njegovu mentalnu snagu i bogatili njegovo moralno žilište. Radio je u Jugoslovenskoj narodnoj armiji od 1957–1962, zatim u Medicinskome centru u Karlovcu (1962–1964). Međutim, kao suštinski pregalac i čovjek budućnosti, mladi Vuk Minić uz rad stalno uči: završava gimnaziju, a onda je na Višoj pedagoškoj školi u Karlovcu diplomirao na grupi – ruski jezik i književnost. Potom je od 1964. do 1976. radio kao nastavnik po mnogim manjim mjestima u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini, da bi već 1973. godine (vanredno studirajući, ali gotovo redovno stižući) diplomirao na Filozofskome fakultetu u Novom Sadu. Uporno učeći i radeći, i lično i principijelno mijenjao je uzuse ustajale društvene sredine. Nametao je alternativu neznanju, površnom i pogrešnom obrazovanju, zapuštenom vaspitanju. Oprezan je bio prema ideologijama – političkim, stranačkim i kvazireligijskim – svjestan njihovih pogubnih posljedica za narod iz gomile, za prepuštene pojedince u licemjerno tetošenim tzv. narodnim masama.

Definitivno se vraćajući Crnoj Gori, godinu dana (1976) bio je sekretar Mjesne zajednice Kruševac u Titogradu, a od 1976. do 1984. radio je kao prevodilac za ruski jezik u Mornaričko-tehničkome remontnom zavodu „Sava Kovačević“ u Tivtu. Neumoran u borbi za bolji život, magistrirao je na Zagrebačkome sveučilištu 1980. godine, na kojemu je i doktorirao samo tri godine kasnije, na temu: *Interferentni i konstitutivni odnosi usmene narodne i pisane književnosti u djelima Mihaila Šolohova i Branka Ćopića*. Od 1984. godine (do iznenadne smrti u Bijelome Polju 2003. godine) radio je kao profesor na Katedri za ruski jezik i književnost na Nastavničkome, odnosno na Filozofskome fakultetu u Nikšiću.

U poštenim kulturno-istorijskim i društveno-političkim realijama, rad bi trebao biti osnovni, tj. presudni kriterijum koji određuje mjesto čovjeka u društvu. Nažalost, nije veliki broj onih koji ostvare takve želje. Život često đavolski zna da bude nemilosrdan i oprečan snovima i nerealnim planovima. Međutim, snažna ličnost Vuka Minića kao da je ostvarila sve svoje želje, počev od dječaćkih snova toga tršavog mališana iz surovoga mojkovačkog zaleđa, koji se 1955. godine otisnuo „trbuhom za kruhom“ u potpuno mu nepoznati i neizvjesni svijet. Bukvarski jednostavno, na primjeru Vuka Minića uzorno je dokazana simbioza mentalne snage, tj. snage volje i moći njegove inteligencije, koji samo u zdravome sadejstvu ostvarene ličnosti grade snažnu vertikalnu razložnost i primarne humanosti. U drukčijem odnosu razvoja, i

najveća inteligencija – ako infrastrukturno nije zasnovana na temeljima jakoga karaktera – biva rizična raskrsnica i promajno mjesto na kome se često svašta događa, ili se može dogoditi.

Jedinstven je primjer i kako se dr Vuk Minić, redovni profesor univerziteta, direktno uključio u predreferendumske politički život Crne Gore! Osećajući veliku opasnost po budućnost Crne Gore od dodatno smraćenoga i nameraćenoga hegemonalno-svetosavskog velikosrpskog nacionalizma (Miloševićevskog), samoinicijativno je pošao u prostorije reformisanoga krila tivatskoga DPS-a i ponudio saradnju i želju „da koliko mogu pomognem u svetoj dužnosti crnogorskoj i građanskoj: za odbranu njena dostojanstva i čistog imena, i vraćanja njene potpune samostalnosti“. Dakle, potpuno svjesno, i bez rezerve (čak i politički angažovano) – Vuk Minić je snažno pregnuo za slobodnu, samostalnu i emancipovanu Crnu Goru! Naravno, takva ličnost rado je prihvaćena... Vuk se odmah veoma aktivno uključio u društveno-politički život Crne Gore. I to ne simulirajući, niti bilo kako; nego veoma dinamično: britkim perom, osobeno snažnom živom riječju, žestokim polemikama i izuzetno ubjedljivim i sugestivnim elaboracijama kulturno-istorijskih i društveno-političkih problema. Postao je gotovo nezamjenjiv u indipendističkome i procrnogorskome bloku! Nastavljajući da živi jednako skroman i pošten život, do potonjega dana (između ostalog) vozeći „jugo“ – čak i na veoma čestim službenim relacijama do Podgorice i Nikšića. Nažalost, nije dočekao 21. maj 2006. godine. Sagorio je u vrtlogu borbe, u svome dugom i nemilosrdnom, cjeloživotnom dvoboju sa banalnim i podmuklim izazovima života.

Rijetkom stazom, od izgledne šanse do ostvarenoga kapaciteta!

Dr Vuk Minić bio je čovjek širokog interesovanja, i u svemu iskrenoga i snažnoga djelovanja. Prevođenjem sa ruskoga jezika bavio se čitavoga radnog vijeka, a naučne priloge, pripovijetke, razne stručne zapise, epigrame, reportaže i sl. objavljivao je u mnogim listovima i časopisima, počev od: *Jedinstva*, *Mostova*, *Pobjede*, *Prosvjetnog rada*, *Zbornika Matice srpske (za slavistiku)*, *Stvaranja*, *Spona*, *Odziva*, revije *Ovdje*, *Univerzitetske riječi*, itd. O osobenome „sistemu vlastite poetike“ Vuka Minića pisao je još 1980. J. Grebelja u zagrebačkome *Večernjem listu*, a ta poetika (kako je sam govorio) počela je u njemu da tinja i prije nego je sigurno ovladao azbukom, slušajući uz ognjište mnoge mudre razgovore, koji su ga navodili na razmišljanje o vjekovnoj borbi naroda za opstanak, i uporedom pretakanju i sublimiranju mudrosti toga istog naroda... Počev od jedne posebne „formule“ čovječnosti, koja ga je naročito zaokupljala: – Junak čovjeku konja vodi!? Na osnovu

toga tipičnog iskaza našeg, često paradoksalnog podneblja, Minić se kasnije spremno hvatao u koštac odnosa najjačih stvaralačkih veza i kreativnih uzajamnosti između narodne i usmene pjesme i priče, i kasnije pisane tj. autor-ske književnosti. „Još kao čitalac, a ne kao naučni radnik, zapazio sam da su najbolja ona književna djela koja sublimiraju mudrost naroda“, koja na osnovu „pročišćenog iskustva“ bivaju „pretočena u čistu filozofiju“, obrazlaže dr Minić suštinski značaj narodnoga predanja i narodnoga vjerovanja za razvi-janje kasnijeg narodnog i nacionalnog duhovnog habitusa (*Pobjeda*, V/1983). Zbog toga je, stasavajući sa tako široke vaspitne i obrazovne platforme, Minić bio podjednako uspješan slavista, univerzitetski profesor, historičar kulture i literature, književnik, prevodilac, folklorista. Veoma obrazovan, uz to razu-man i hrabar – Minić je uvijek bio i idealan demokratski sagovornik, kakvim se pokazivao kao poslanik u Crnogorskom parlamentu: kao dio najčistije savjesti naše nedavne neprilične historijske etape kada se, nažalost, i mnogo varalo i obmanjivalo, i klelo i klevetalo, a često i olako ubijalo!

„Najteže za istinu je vrijeme kad sve može da bude istina“, govorio je poljski sociolog S. J. Lec. Odnosno, „istorija je puna kao oko, a ipak je prije svega rupa“! Takvim posljedicama je u zadnjem periodu života bio posebno zaokupljen prof. Minić, što ga je navelo da se aktivno eksponira – i pokaže u punome svijetlu angažovanoga intelektualca, namećući se kao snažna moralna kategorija crnogorske sačuvane izvornosti i primarne dokumentarnosti. I kad je u svome političkom i javnom djelovanju reagovao vrlo konkretno i enegrično, ili se principijelno suprotstavljao kao kamijevski „pobunjeni čovjek“ – uvijek je ostajao (prije svega) otvoren, lucidan i dosljedan, što je uporedo garan-tovalo njegovu urođenu džentlmensku odmjerjenost i dobrodušnost. Minićevo političko djelovanje u pripremi Referenduma sa samostalnu Crnu Goru je *apriori* bilo moralno i intelektualno angažovanje – što je u tim godinama, za najširu javnost, dopunjavalo njegove kreativne sadržaje, i kompletiralo široki dijapazon njegove stvaralačke ličnosti. Takvo duhovno osvježanje, za razliku od inače dominantne nam provincijalne malograđanštine (koja inferiorno i snishodljivo živi i radi „iz računa“), Vuk Minić se nikad, ničemu i nikome nije ni predavao ni prodavao. Nego, po principu: „Da istina ne ostane bez svje-doka“, on je uvijek bio u žiži interesovanaja, postojan i dostojanstven, hrabro govoreći i obrazlažući, pišući i okupljajući ljude – oko istine! Kao čovjek mjere i demokratskog rezona, čuvao se takođe opasno svirepe „duhovne batine“, iako duboko svjestan da je najteže uticati na javno mnjenje. I kad je komunicirao sa ljudima skromne pameti i kratkog horizonta – „koji misle da znaju, a ne znaju da misle; već gledaju pojave, a ne vide suštinu“ – više je na-stojao da ih potakne na razmišljanje, pouči i podseti na odgovornost, prizove na uvažavanje i nekoga ko je drukčiji.

Neko je davno primijetio: – Valjda knjige utiču (ponešto) da svijet bude bolji. Jamačno, bez njih bi sigurno bio mnogo gori! Kao da je i zbog toga Vuk Minić stalno nastojao da što više bude u društvu knjiga i autora – zaslužnog najmudrijeg dijela planete – marljivo tome beskonačnome ljudskom bogatstvu dajući i svoj pristojan i originalan doprinos. Objavljivanjem znatnijih naslova počeo je sredinom devete decenije prošlog vijeka, knjigom *Odnosi narodne i pisane književnosti u 'Tihom Donu' Mihaila Šolohova i 'Prologu' Branka Ćopića* (Nikšić, 1986), zatim antologijom *Odabrane stranice stare ruske književnosti: izbor, prevod i propratni tekstovi* (Cetinje, 1994), pa zborničkim knjigama *Domaće i ruske teme* (Nikšić – Tivat, 1990), te monografijom *Mojkovačko školstvo 1870–1995* (Podgorica, 1997), a priredio je za štampu i *Sabrana djela mitropolita Mitrofana Bana* (1999). Takođe, priredio je knjigu Špira Račete – *Bokeljke priče* (Tivat, 1986), potom *Valove lutanja* Mirka M. Kostića (Tivat, 1990), kao i *Životopis ili uspomena iz života mitropolita Mitrofana Bana* (Cetinje, 1991).

Od značajnijih prijevoda s ruskoga jezika prof. Minića treba istaći knjigu *Crnogorska teokratija* Jovana P. Roganovića, i njegov veliki doprinos prevođenju višetomne *Crne Gore u prošlosti i sadašnjosti* Pavela Apolonovića Rovinskog. Takođe, jedan je od prevodilaca i kapitalne monografije Evgenija Ljvovića Nemirovskog o Crnojevića štampariji i njenim inkunabulama, *Počeci štamparstva u Crnoj Gori 1494–1496*. Međutim, prevođeni su i Minićevi radovi, npr. *O crnogorskoj narodnoj epici od Vuka do Putilova*, na ruski jezik, ili *Naša narodna epika i ruske biljine* – na makedonski jezik. Vuk je bio učesnik i brojnih naučnih skupova na prostoru bivše Jugoslavije, ali i u Rusiji, Bugarskoj, Slovačkoj, Njemačkoj.

Talenat je brusio radom i karakterom

Čitav životopis Vuka Minića bio je jedna ubjedljiva priča o etičkome i estetičkome! Od toga kako se od deteta gradi i formira čovjek, i kako nastaju originalne i zrele, mentalno snažne i dominantne ličnosti. To je raritetna priča o ljudskome postanju, o racionalnome sazrijevanju života i odgovornome trošenju vremena, o dostojanstvenome rvanju i s najsloženijim životnim izazovima. Dug proces školovanja i stručnoga sazrijevanja, uporedo s sticanjem naučne afirmacije najvišega ranga – samo su podizali univerzalnu vrijednost ovoga inače skromnog i stamenog čovjeka, koji je bio svjestan koliko se teško, čak i personalno „razapinje novo nebo“, i da za to imaju šansu samo oni pojedinci koji vrlo konkretno vjeruju u budućnost – radeći za njen preporod, i koji je svakodnevno oblikuju kao izvjesnu i ostvarivu „riznicu nade“. Zbog toga

je, kad se već ostvario u svome osnovnom životnom opredjeljenju (kao naučni istraživač i univerzitetski profesor), ubijeden sam – sasvim spontano, i bez želje da i tim svojim rezultatima dodatno utiče na sticanje veće popularnosti i širega autorskog prestiža – počeo sve više i krajnje iskreno da se vraća onome što mu je najviše nedostajalo, čega je sve više bio i željan i žedan: djetinjstvu, zavičaju, rodnoj grudi, i njihovim fenomenima života. Ono što nije mogao nadoknaditi, niti naučiti i steći ni na jednoj školi niti univerzitetu – bila je glad za djetinjstvom. Jedino u čemu su njegov život i njegova ličnost bili uskraćeni, i što je bilo snažnije od bilo kakvoga poriva za autorskim prestižom.

Zbog toga se Vuk Minić, kao već zrela ličnost i zavidan intelektualac, počeo baviti književnošću, odnosno prije svega pisanjem priča za omladinu, i to na jedan veoma emotivan i osobeno lirski način; redovno – u njihovoj kratkoj i jezgrovitoj formi. I što je vrijeme više odmicalo, kao da se Minić sve više predavao toj novoj strasti, pisanju za podmladak. Imaginarno se vraćajući ranoj mladosti kao raju života, i njegovoj najbujnijoj i najljepšoj bašti. Svjestan da su mladi naraštaji najvrednije i najbolje s čim raspolaže svako društvo, ali i najranjiviji sastav kojemu se ne poklanja odgovarajuća pažnja. S tim u vezi, reklo bi se da njegovo stvaralaštvo o deci i za decu predstavlja posebno iskreni i spontano sugestivni iskaz njegova karaktera! Naravno, ta Minićeva proza (što je književna kritika već istakla) ima visoke umjetničke domete, jer autorov talenat i karakter nije podlegao pragmatičnim i poučnim izlaganjima, ili sličnim pedagoškim ili didaktičkim didaskalijama. Taj posebno značajni, literarni opus Vuka Minića čine (koliko je meni poznato) sedam knjiga: *Dva svijeta* (1987), *Ljudi kao mravi* (1995), *Mladi sa pruge* (1998), *Među ptičicama* (1998), *Naša velika livada* (2000) i *Šta jede kralj* (2000). Godine 2001, u izboru i sa predgovorom Rajka Cerovića, pojavila se još jedna knjiga Minićevih kratkih priča, naslovljena imenom jedne od njih – *Rudo polje*.

Što je vrijeme više odmicalo, Vuk se sve više i fizički i stvaralački vraćao zavičaju. Na koliko suptilan i odgovoran način, posebno govore, recimo, i njegove literarno-reporterske opservacije – koje je svakodnevno objavljivala podgorička *Pobjeda*, a koje je on u kontinuitetu pisao svih tih dana (čini mi se) zadnjeg godišnjeg odmora koji je proveo u mojokovačkome kraju i svome rodnom Prošćenju. Koliko je bio kreativan i komunikativan, između ostaloga pokazuju i činjenice da je bio i član Udruženja književnika Crne Gore, predsjednik Društva za ruski jezik i književnost Crne Gore, šef Katedre za rusku književnost u Nikšiću, član Predsjedništva Komisije za folklor na Slavističkom kongresu itd.

Kao razuđen i odgovoran intelektualac (inače po osnovnoj vokaciji slavista), Minić nikad nije uzmicao od problema – nego analitički i argumen-

tovano spremno im išao u susret. O tome govori i jedan od njegovih posljednjih javnih nastupa: predavanje o jeziku, na tribini Univerziteta Crne Gore 8. aprila 2003. godine, koje počinje ključnim stavom: „Svaki narod ima svoj jezik. Nema nemuštih naroda“... Druga je stvar kako je koji narod politički vođen kroz istoriju, i koliko je autentično mogao da ostvaruje sopstvenu istoriju kulture!? To što je engleski jezik zvanično nametnut narodima Amerike (čak i Indijancima), ili recimo Australije – nikako ne može biti pravilo za uskraćivanje prava drugim narodima da svoj jezik nazivaju svojim imenom! Zatim taj pouzdani istraživač elaborira o nacionalnim i nacionalističkim lingvističkim usaglašavanjima na južnoslovenskim prostorima – od vremena Bečkoga dogovora (1850), počev od stavova i ideja Vuka Karadžića i Bogoslava Šuleka, Franca Miklošića i Ivana Mažuranića, te kako je to politički još uvijek nedefinisano, *nemušto* bečko dogovaranje, tj. još uvijek politički obazrivo imenovanje južnoslovenskih jezika kao „južnog narječja“ – kasnijim odgovarajućim društveno-političkim dogovorima, odnosno konvencijama – ozvaničilo nazive „srpski“, i „hrvatski“ jezik. Odnosno „srpsko-hrvatski“ u Novosadskome dogovoru (1954). Ni na tome političkom i lingvističkom dogovaranju (kao ni u Beču, naravno), opet nije bilo ni Crne Gore, niti njenih institucija i pojedinaca (u koliko u njih ne računamo Radovana Lalića, Mihaila Stevanovića i Jovana Vukovića, koji su bili predstavnici srpske kulturne i jezičke politike). – Zbog toga, obrazlaže dalje dr Minić, Crna Gora i Crnogorci vremenom zapadaju u potpuno apsurdnu situaciju da je „naš standardni jezik, u Crnoj Gori, mnogo bliži jeziku Milovana Glišića i Janka Veselinovića – nego Stefana Mitrova Ljubiše i Marka Miljanova. A svaki jezik se zasniva zapravo na jeziku najboljih pisaca toga vremena“, zaključuje Minić. Dalje, na onaj nacionalno nemušti jezik u Crnoj Gori (kako je Minić eksplicirao na početku navedenoga predavanja), veoma su uticali mediji, a zatim i kadrovi školovani van Crne Gore. Takođe, i to veoma, literatura za decu – od predškolskoga uzrasta do srednje škole (jer „Crnogorci vrlo kasno dobijaju kvalitetnije pisce za djecu“, smatra Minić). S tim u vezi, sva velika imena svjetske literature, kojima su opskrbljivane crnogorske škole – prevođena su i štampana najčešće u srpskim centrima. Zbog toga, „u čitanci za prvi razred imamo 27% ekavskih tekstova, za drugi razred – 20,7%, za treći 26,4% i tako dalje, da bismo u čitanci za sedmi razred imali 40,9% ekavskih tekstova“, – uobičajeno je argumenovan i egzaktn taj nepotkupljivi naučni istraživač.

Površni i naivni Crnogorci uvijek su se guslarski razmetali bojevima i megdanima, i svojom (izvjesno je) bogatom istorijom. A bagatelno su se odnosili prema onome što je bilo važnije, ukazuje Minić: „Niko se ne sjeti da imamo bogat jezik, bogatu književnost i bogat govorni izraz“. „Davno je osnovan Istorijski institut (1948)...; „moguće je bilo vrlo lako osnovati i In-

stitut za strane jezike, ali nikako da osnujemo Institut za jezik i književnost koji bi proučavao jezičko blago Crne Gore“. Politički osioni a kulturno marginalizovani Crnogorci – sve više su udaljavani od sopstvene duhovne suštine, od svoga temeljnoga kulturnoga bitka, jezika crnogorskog. Leksički i stilski osobenoga i prepoznatljivoga, lapidarnoga, metaforički razućenoga, bogatog sinonimima. (Kao po drevnom pravilu: zaludnjacima se zalud stiće! Ni sadašnja norma kodifikovanog crnogorskog službenog jezika ne prolazi mnogo bolje. Izložena je potpunom negiranju, pa i patološkom izrugivanju nacionalnih i državotvornih protivnika, a takođe i nemuštom prećutkivanju indiferentne i inferiorne „domaće“ inteligencije. Iako je veoma bliska, gotovo identična ranijoj sadržini: jednim dijelom izuzimajući primjenu jotacije *đ* i *ć* – formalno afirmisane još od Vuka Karadžića – i slično tome dvije tipične crnogorske grafeme, *š* i *ž*... Koje su takođe u govornome iskazu bile apsolutno zastupljene, može se reći na cjelokupnome crnogorskom prostoru).

Toliko o tome značajnom Minićevom prilogu (koji, koliko mi je poznato, nije publikovan – zbog iznenadne smrti autora). A taj tekst je samo nastavak nekih njegovih ranijih elaboracija o „bogatoj fakturi crnogorskoga jezika“, jezika veoma ubjedljivoga „za nijansiranje opisa, likova, karaktera“... Identičnim pristupom, i s ubjedljivom argumentacijom prof. Minić se zalagao i za potpunu istorijsku rehabilitaciju – institucionalnu, vjersku i državotvornu – Crnogorske pravoslavne crkve, koja tek s ostalim kompletnim korpusom izvorne i autentične crnogorske kulture (oslobođene ideoloških stega i kleronacionalističkih predrasuda) treba da stvara platformu za miran život i koherentan multietnički suživot na dugo već veoma „trusnome“ crnogorskom prostoru. Pri čemu je glavni preduslov da država bude istinski sekularna, a crkvene institucije da budu isključivo obredne i kanonske – bez vlasničkih pretenzija nad teritorijom i sopstveničkoga gazdovanja objektima, spomenicima kulture, i bez dnevno-političkoga uplitanja u socio-politički i kulturološki projekat strategijskoga državnog razvoja.

Miran i dostojanstven, i džentlmenski siguran Vuk Minić svemu je prilazio studiosno, s analitičkom preciznošću – ali i sa stvaralačkom strašću i polemičkom žustrinom. Uvijek na oprezu od istorije kao tzv. učiteljice života, jer je dobro znao kako ona nije nikakva učiteljica, već samo bezošćajni svjedok za mnoge ljudske patnje i istorijske nepravde. I zbog sebe, i za sve nas – uradio je mnogo! Zbog toga mu dugujemo da ga dostojno pamtimo, i da makar, za početak, sačinimo i publikujemo potpunu bio-bibliografsku informaciju o njegovu životu i radu. Kao i da mu se pokušamo javno zahvaliti – posthumnim dodjeljivanjem državne, „Trinaestojulske nagrade“ za životno djelo.

Čedomir DRAŠKOVIĆ

**VUK MINIĆ – PERSONIFICATION OF CULTURAL
CHALLENGES AND CREATIVE ENTHUSIASM**

(Reminder of one of the protagonists of spiritual
and political revival of Montenegro)

The author of this paper gives a brief account of the life and work of Vuk Minić. The whole biography of Vuk Minić was a convincing story of the ethical and aesthetic, of how a person is formed from a child, and how original and mature, mentally strong and dominant personalities are created. It is a rare story of human genesis, maturation of rational life, responsible time consumption, and dignified struggle with the most complex life challenges. The long education process and professional maturation, in parallel with the acquisition of scientific affirmation of the highest order – only lifted the universal worthiness of this modest and persistent man.

Key words: *Vuk Minić, Montenegro, Montenegrin language*